

PUNT 2 DE L'ORDRE DEL DIA

1) REMUNICIPALITZACIÓ DEL SERVEI

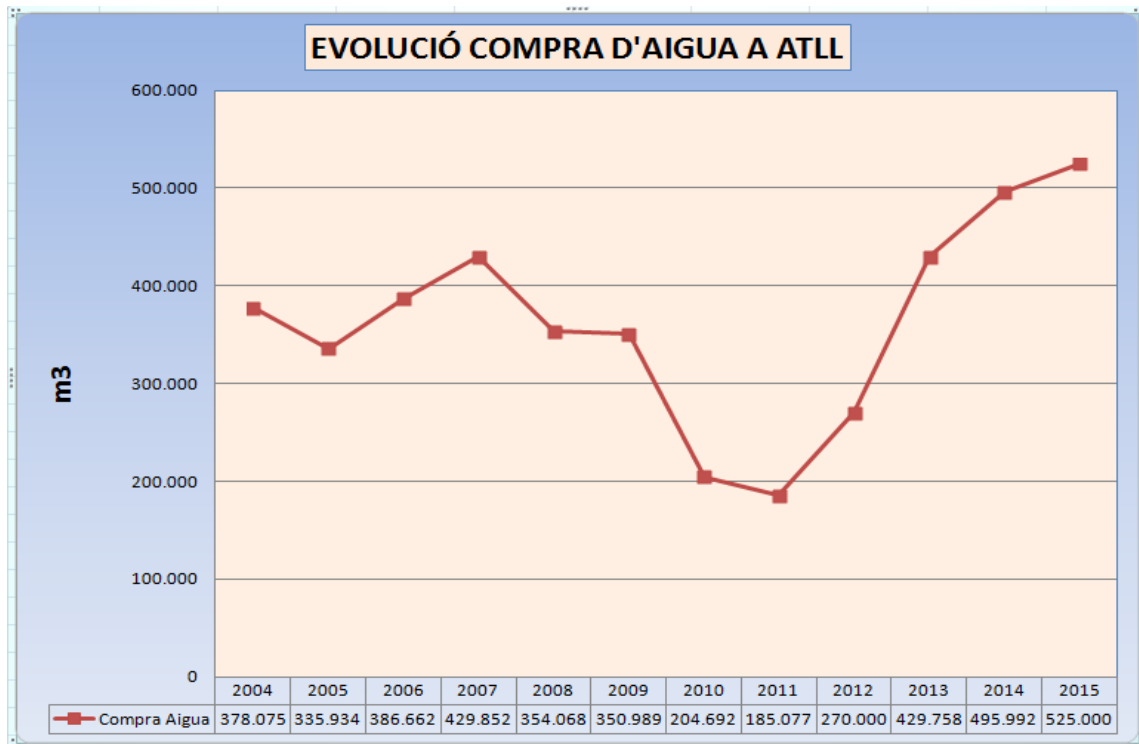
L'accés a una aigua potable, sanejada i a un preu assequible és un Dret reconegut per l'Assemblea General de les Nacions Unides i que durant dècades s'ha deixat en mans d'empreses privades. A Catalunya més d'un 80% de l'aigua està gestionada per empreses privades o mixtes mentre que a Europa no supera el 30%. El model privat o mixta implica un encariment del servei per a la ciutadania i, sovint, una sèrie d'irregularitats i informacions opaques que escapen al control de les administracions. Segons l'Observatori del preu de l'aigua a Catalunya la tarifa dels municipis amb gestió privada és un 25% més cara, de mitjana, que la dels de gestió pública.

El benefici industrial de l'empresa, per pagar dividendes i els costos encoberts que es deriven de les subcontractacions són factors determinats del preu final de l'aigua quan la gestió és privatitzada, mentre que l'ajuntament rep la liquidació resultant, diners que habitualment van a parar a la "caixa única" i que massa sovint serveixen per pagar deute públic, construccions municipals o campanyes institucionals enlloc de revertir-los en la xarxa d'aigua.

Finalment, després d'anys de concessió, els municipis sovint es troben que no s'han executat els plans d'inversió i s'enduen sorpreses en veure que la xarxa té un rendiment que se situa prop del 55% o el 60%, en lloc del 85% habitual. Per altre banda les empreses concessionàries poc interès tenen en fomentar el consum responsable o en millorar la xarxa o en explotar els recursos propis, ja que la seva retribució es basa sovint en els metres cúbics facturats i per tant, quants més millor.

És també freqüent, i això ho veiem en molts municipis propers, i així ens va passar l'any 97, que transcorreguts els anys de concessió, s'hagi de prorrogar ja que encara queda pendent un deute important amb l'empresa concessionària per crèdits o inversions.

Collbató no ha estat una excepció i així veiem que després d'anys de gestió privada la xarxa té un rendiment inferior al 50% de manera que més de la meitat de l'aigua que subministrem a la xarxa, ja sigui comprant-la a ATLL o bombejant-la dels pous, es perd abans d'arribar als comptadors, encarint enormement el cost de l'explotació i, en conseqüència, el rebut de l'aigua. El cost de la compra d'aigua a ATLL ha representat el 2015 el 57% dels costos totals. Per altre banda, els marges de tarifa obtinguts en els darrers anys han anat a parar a pagar interessos a l'empresa concessionària o, massa sovint, a partides no relacionades amb la xarxa. I per agreujar la situació, durant els darrers anys s'han anat abandonant els pous ja que és més senzill obrir l'aixeta de pas d'ATLL, malgrat el cost és gairebé el doble. Del 2011 al 2015 la compra d'aigua a ATLL ha passat del 185.000 a 525.000 m³. Continuar així conduiria inevitablement al col·lapse del servei.

Cal dir també que la gestió privada ha estat un obstacle per implantar mesures d'estalvi per als veïns de Collbató o, aquestes mesures han implicat un augment en la retribució del concessionari. L'exemple més evident es va produir el 2014 quan, com a conseqüència de l'acord del Consell Municipal de Medi Ambient de Collbató, a través de l'anomenada Comissió de l'Aigua, es va eliminar el consum mínim de la tarifa de l'aigua. Llavors, l'ajuntament, per tal de compensar Sorea, va acceptar introduir, amb caràcter retroactiu des de 2010, i afegit al ja existent component variable, el concepte de component fix de la retribució del concessionari, en base a un informe molt poc fiable i gens imparcial d'una empresa privada, consistent en un plus que ha anat evolucionant des dels 14.000 €/mes el 2010 als gairebé 19.000 €/mes el 2015, més d'un milió d'euros, molt difícils de justificar. No pretenem ara carregar culpes ni buscar responsables perquè ja hem dit abans que els marges de maniobra dels ajuntaments és mínim davant les grans empreses privades del sector però aquí queda el fet.

Com un apunt a part, una raó més per oblidar privatitzacions o invents mixtes, cal dir que a data d'avui cada mes rebem un escrit de l'ACA en el que se'ns posa en coneixement que Sorea no liquida la compra d'aigua a Aigües Ter Llobregat a causa del litigi que ABAR i ATLL tenen als tribunals i per tant, se'ns avisa de possibles reclamacions per quelcom que els veïns ja han pagat.

Front tot això, avui l'ajuntament de Collbató, alliberat ja del contracte que el vincula amb Sorea i després de molt diàleg polític en la recerca del consens, ha optat per portar a aprovació quelcom que ja molts altres municipis, grans i petits, han iniciat: la remunicipalització del servei, és a dir, reprendre la seva gestió directa. Es podria haver optat per un nou conveni d'externalització o per constituir una empresa mixta però tant

el cas de gestió indirecta com mixta porten a convertir l'aigua en un negoci on accionistes que tot ho controlen busquen dividends i els resultats ja els hem patit en pròpia pell. Ens afegim així als més de 180 municipis que arreu del món han recuperat la gestió pública de l'aigua entre l'any 2000 i el 2014, entre ells alguns tant notables com París i Berlin. Anne Le Strat, tinent d'alcalde del govern de París que va impulsar la remunicipalització de l'aigua a la capital francesa el 2010, creu que aquestes mesures són sinònims d'eficàcia. "L'experiència de París demostra que la gestió pública és eficaç: en un any, les tarifes de l'aigua van baixar un 8%".

I donada les dificultats que per un municipi petit tindria carregar amb tota una infraestructura pròpia, ho fem a través del Consorci Públic per a la Gestió Integral d'Aigües de Catalunya (CONGIAC), una entitat pública de base associativa que agrupa diversos ajuntaments implicats directament en la gestió de l'abastament d'aigua. Hi participen, entre altres, els ajuntaments de Reus, Manresa, Mataró, el Prat del Llobregat, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú. Pertànyer a Congiac ens permet la utilització de les entitats de capital integrament públic que te creades per a la prestació d'aquest servei mitjançant l'encomana de gestió, en el nostre cas, amb la Societat Anònima de capital integrament públic GIACSA (Gestió Integral d'Aigües de Catalunya). També és un espai de coordinació per fer compres conjuntes d'energia, per compartir laboratoris d'anàlisi o programari específic i per preparar campanyes de comunicació.

L'aigua deixarà doncs de ser una mercaderia més.

Amb aquesta adhesió a CONGIAC fem ahora una adhesió de facto amb el "Pacte Social per l'Aigua a Catalunya", un acord subscrit per associacions veïnals, socials, ambientals, ecologistes, sindicats, fundacions, forces polítiques i ajuntaments que comporta un compromís per una gestió pública, integrada i participativa del cicle integral de l'aigua i a vetllar per l'acompliment d'un seguit de principis fonamentals, com ho és la consideració de l'aigua com un dret humà universal essencial.

Amb aquesta acció l'ajuntament es compromet als següents punts i finalitats:

- 1) Sostenibilitat: Garantir que es prenguin en cada moment les decisions oportunes que assegurin la sostenibilitat del cicle integral de l'aigua preservant la qualitat i conservació dels ecosistemes, font de subministrament dels recursos hídrics.
- 2) Econòmica i Social: Repercutint només els costos reals de la prestació dels serveis als usuaris; i aplicant tarifes que es fonamenten en els principis de capacitat econòmica, equitat, eficiència, senzillesa i transparència.
- 3) Estructural: Planificant i realitzant les inversions necessàries per a què l'aigua arribi als usuaris en les millors condicions, d'acord amb les normatives aplicables en cada moment; es controlin i minimitzin les pèrdues en les xarxes de subministrament fins a un nivell màxim del 20% i es recuperin al màxim els

recursos hídrics propis fins arribar a no menys del 50% del total subministrat a la xarxa.

- 4) Finalista : Vetllarem, i així ho recull el punt 12.i del Contracte-Programa que portem a aprovació, perquè tots els ingressos que s'obtinguin a través de les tarifes d'abastament i sanejament que s'apliquin als usuaris, així com les que provenguin del lloguer o cessió de les infraestructures hidràuliques públiques, subvencions, operacions de crèdit, o qualsevol altre mitjà, vinculats al cicle integral de l'aigua, es destinin a sufragar les inversions en la xarxa i els costos dels mateixos serveis.
- 5) Participativa: El seguiment de la gestió en tot allò que comporta, serà realitzat en plena participació ciutadana i, d'acord amb la regidoria de Medi Ambient, serà vehiculada a través del Consell Municipal de Medi Ambient, ens que en la seva ja immediata convocatòria haurà de ratificar tot allò que ara estem sotmetent al Ple.

PUNT 3 DE L'ORDRE DEL DIA

ESCENARI TARIFARI PROPERS 20 ANYS I TARIFA 2016

Conseqüència directa de la remunicipalització del Servei ho seran les tarifes a aplicar pel consum.

Dels estudis efectuats sobre els padrons de consum i les dades relatives als costos del servei s'extreuen diverses conclusions:

- 1) Tenim una xarxa totalment obsoleta amb fuites que superen el 50% del cabal subministrat a la xarxa
- 2) Hores d'ara l'explotació dels recursos propis és pràcticament nul i més del 90% de l'aigua subministrada ha sigut comprada en alta a ATLL.
- 3) Els trams de consum actualment vigents no segueixen uns intervals coherents tal com reiteradament havien manifestat membres del Consell de Medi Ambient a través de la Comissió de l'aigua
- 4) Gran part del preu que paguen els usuaris es deu al mal estat de la xarxa i la poca utilització de recursos propis.

Resulta evident que qualsevol inversió a la xarxa implicarà una millora en el seu rendiment. Segons el Pla Director del Servei Domiciliari d'aigua potable, la inversió necessària és de 1.509.233,00 € tot i que altres estudis efectuats per Congiac i Sorea parlen de 2.000.000 euros. I resulta també evident que l'objectiu de reduir la compra a ATLL en benefici de la utilització dels recursos propis serà beneficiós tant del punt de vista ecològic com econòmic i, per tant, tindrà efectes reductors de la tarifa ja que el preu de compra és gairebé el doble que el cost d'impulsió de l'aigua de pous.

Amb aquestes actuacions combinades, gestió directa, millora de la xarxa i utilització de l'aigua de pous es preveu un escenari a 20 anys en el que la reducció de costos portarà a la reducció de tarifa i a disposar d'un marge suficient per abordar les inversions, amortitzacions i bonificacions ecològica i social de la tarifa. S'estima que en aquest període es pugui reduir en un 12% la tarifa actual, s'augmenti fins un 50 a 70% el total d'aigua subministrat pels pous i s'augmenti fins un 75-80% el rendiment de la xarxa.

La proposta actual, pel 2016, comportaria desdoblar l'actual tram tercer en dos trams de manera que els trams de tarifació siguin més coherents, s'incentivi l'estalvi i la tarifa sigui més equitativa per les diferents unitats familiars. D'aquesta manera tots els trams tenen un interval de 3 m³ mensuals i no, com ara passa, que del tram 2^{on} al 3er hi ha un salt de 6 m³ mensuals (18 m³/trimestre) fet que perjudica les unitats familiars de 3 o més membres. Aquesta inquietud ha estat sovint expressada pels antics membres

de la Comissió de l'Aigua. Com a referència, i per tal de mantenir l'equilibri tarifari, s'ha pres el preu del tram tercer de l'any 2014 amb una reducció del 15% pel nou tram tercer i un increment equitatiu pel nou tram 4rt. Per altre banda es substitueix el concepte de tarifació esglaonada per tarifació ecològica i s'incrementa l'abast de la tarifació social seguint els mateixos criteris ja implementats per l'ACA en lo relatiu a la taxa de clavegueram (25 % de descompta en la part fixa i 1er, 2on i 3e tram).

Amb aquestes actuacions combinades, increment de trams i tarifació ecològica, el resultat comparatiu amb les tarifes de 2015 ja mostra un benefici important sobre la despesa de les famílies, benefici que a curt termini s'incrementarà. Cal dir en aquest punt que el nombre de famílies que es van acollir a la tarifació ecològica (variació de trams de consum en funció al nombre de membres de la unitat familiar) va ser nul durant el 2015 i que caldrà per tant fer una àmplia difusió entre les famílies que s'hi puguin acollir.

El nombre de famílies beneficiades és enormement superior a les que veurien un lleuger increment del rebut, de l'ordre de 70 a 8. El gruix de les famílies (un 20%) beneficiades se situa en la reducció del 5% en l'import del rebut mentre que la petita incidència del nou tram 4 tant sols afectaria un 8% de les famílies significant com a molt uns 5 euros a l'any. L'ampliació de trams per membre de la unitat familiar, ja aprovada el 2015 però no aplicada a data d'avui, té importants beneficis sobre un gran nombre de famílies que gaudiran de rebaixes entre el 10 i el 50% del rebut (entre 10 i 100 euros/any). Tot això seria inviable mantenint la Gestió Indirecta com és fàcil de deuir.

Per altre banda s'incrementa notablement el capítol de bonificacions socials implantant una reducció de les tarifes del 25% en tots aquells casos ja contemplats per l'ACA pel cànon de sanejament, de manera que ja no caldrà en molts casos recórrer als serveis socials per gaudir d'aquestes bonificacions, més enllà de l'obtenció de certificats o informes acreditatius. Es calcula que beneficiarà a unes 54 famílies el 2016.

Finalment, es regula per Reglament la tarifa de fuites, fins ara aplicada sense un criteri específic establint-la en un preu un 30% inferior a la tarifa superior sempre que aquest percentatge no sigui inferior al tram immediatament anterior.

En definitiva, iniciem amb molta il·lusió i esperança aquest nou camí, som conscients que estem plantejant una tasca enormement important i que caldrà treballar a fons, però estem convençuts que, amb la implicació de tots, ajuntament i veïns, serà en benefici de les famílies, del medi ambient i del municipi.

I no voldria acabar sense agrair i reconèixer, en nome de tot l'equip de Govern, l'enorme i complicada tasca realitzada tant per l'assessora jurídica de l'ajuntament, Trinitat Martínez, com la Secretària interventora, Pilar Ferrer i l'Enginyer Municipal Joan Manuel Cividanes. La seva exhaustiva dedicació ha permès millorar en molt els

primers documents de treball i estic convençut que seran exemple per molts altres municipis. Sé per altre banda que comptem amb tots els grups polítics del Consistori, govern i no govern, per, durant aquest termini d'exposició pública millorar, si és possible, la tasca feta en qualsevol dels documents que portem a aprovació. Probablement en la seva exposició ens faran notar ja alguns extrems que es poden millorar. No dubtin que ens els estudiarem conjuntament.